

Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 2012/27/ES įgyvendinimas Lietuvoje

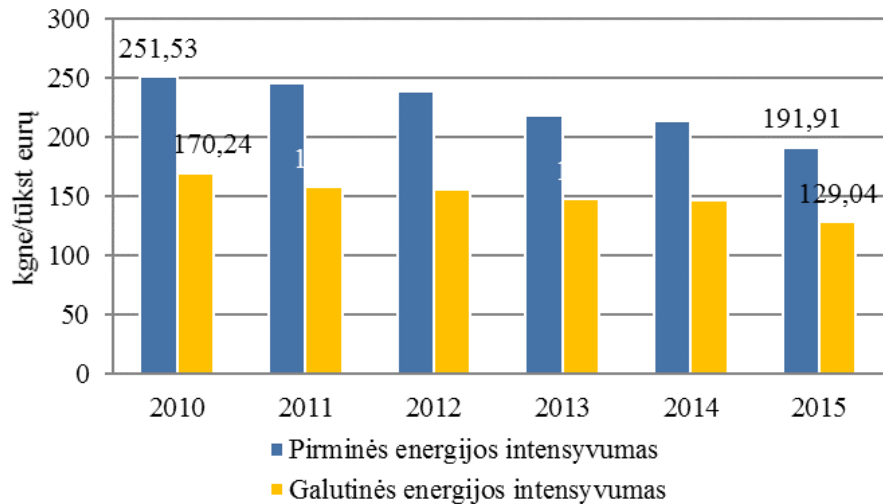
Lietuvos Respublikos energetikos ministerija

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS MINISTERIJA

Energijos intensyvumas Lietuvoje

Energijos intensyvumas šalies ūkio

Pirminės energijos intensyvumas
lyginant su 2010 m.

-31 %

Galutinės energijos intensyvumas
lyginant su 2010 m.

-32 %

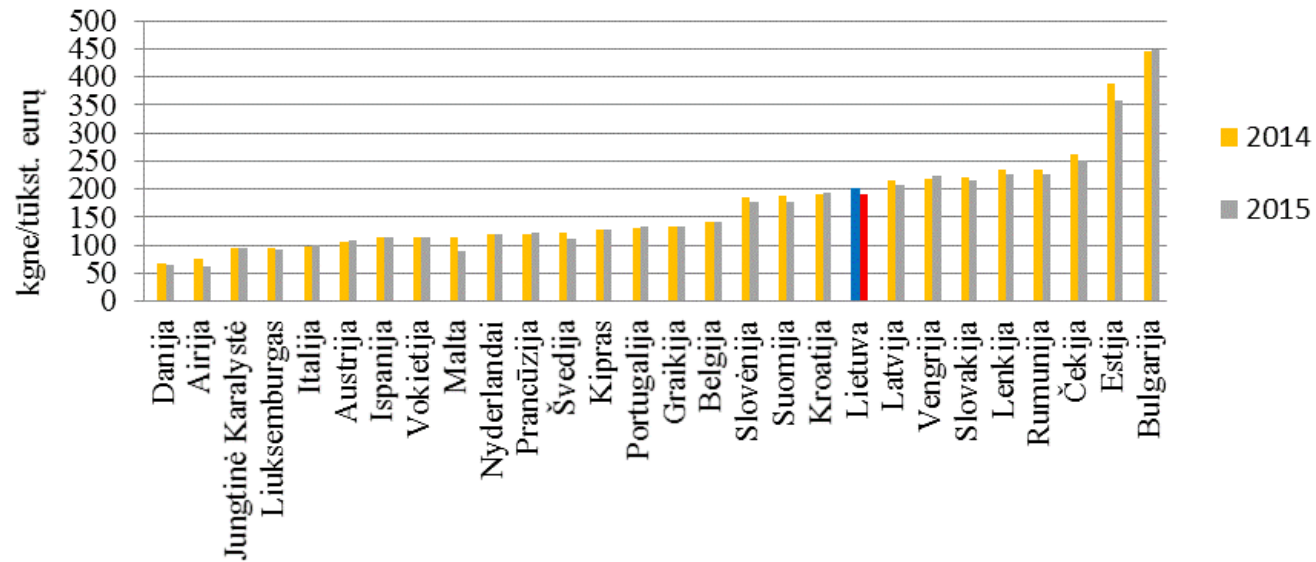
1995 metais Lietuvos pirminės energijos intensyvumas buvo **592,4 kgne/1000 EUR**, o 2015 metais – **191,9 kgne/1000 EUR** t.y sumažėjo **67,6%**.

Tačiau vis dar atsiliekame nuo ES vidurkio – **120 kgne/1000 EUR**

Energijos intensyvumas ES valstybėse

Energijos intensyvumas Europos Sąjungos valstybėse narėse

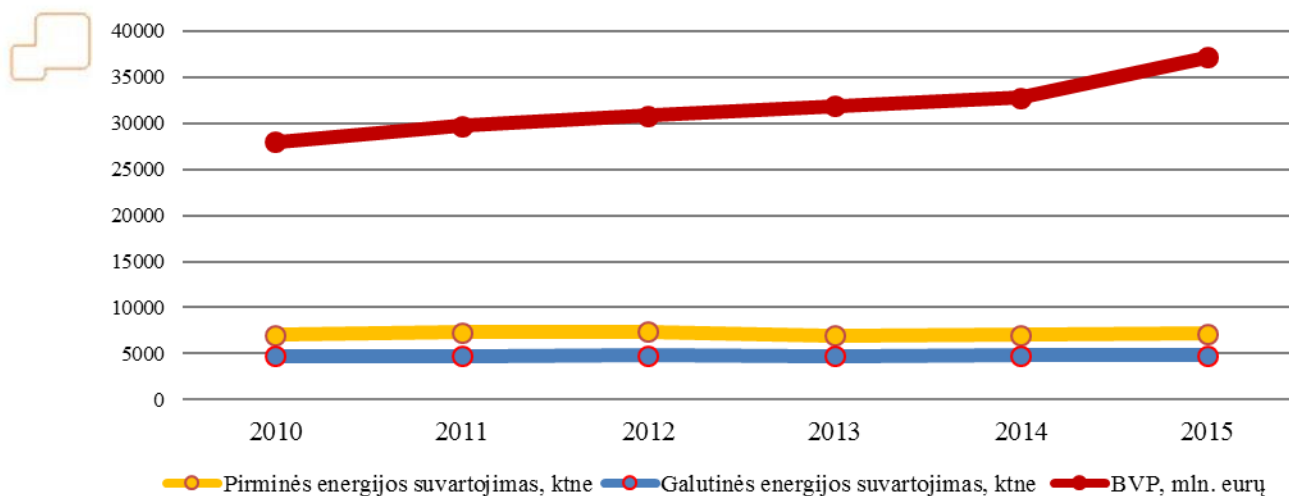

Nors 2010-2015 metų laikotarpiu Lietuvos energijos intensyvumas nuosekliai mažėjo ir 2015 m. buvo mažiausias tarp trijų Baltijos šalių 191 kgne/1000 eurų, palyginimui Latvijos 207 kgne/1000 eurų ir Estijos – 358 kgne/1000 eurų.

Energijos suvartojimas ir BVP

Pirminės energijos suvartojimas, galutinės energijos suvartojimas ir šalies BVP

2010–2015 m. šalyje buvo sukurta 32,8 proc. daugiau prekių ir paslaugų, tačiau su tuo pačiu energijos kiekiu t.y. pasiektas energijos suvartojimo ir sukuriamo BVP atskyrimo efektas (angl. decoupling)

Energijos vartojimo efektyvumo direktyva 2012/27/ES

Energijos vartojimo efektyvumo direktyva 2012/27/ES nustato pagrindinius privalomus tikslus Lietuvai t.y.:

- 1) užtikrinti, kad kasmet būtų atnaujinama **3% valstybei priklausančio pastatų ploto** (Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa).
- 2) užtikrinti, kad iki 2020 metų Lietuva diegdama **naujas energijos efektyvumo didinimo priemones** sutaupyti **11,674 TWh** galutinės energijos, skaičiuojant akumuliaciniu metodu;
- 3) užtikrinti, kad **įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai,** atliktų energijos vartojimo auditą.

Direktyvoje 7 straipsnyje nustatyto energijos sutaupymo tikslo įgyvendinimas

Direktyvos tikslas 11,674 TWh
(iki 2020)

<p>Degalų apmokestinimo įtaka suvartojimui 2,7 TWh</p> <p>Degalams nustatytų akcizų ir mokesčių, viršijančių ES mastu nustatytus minimalius dydžius, įtaka energijos sutaupymams. Pvz. minimalus ES akcizas benziniui – 0,359 euro litrai, LT – 19,4% didesnis.</p>	<p>Daugiabučių programa 2,67 TWh</p> <p>Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos - apie 320 mln. Eurų. Finansavimo būdas subsidija – 15-20%. Atnaujinta apie 3400 daugiabučių.</p>	<p>Viešųjų pastatų programa 0,4 TWh</p> <p>Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos – 144 mln. Eurų. Finansavimo būdai - grąžintina subsidija ir finansų inžinerija. Atnaujinta apie 700 000 m² viešųjų pastatų ploto.</p>
<p>Energijos auditai pramonės įmonėse 1 TWh</p> <p>Skatinti įmones atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti nurodytas priemones. Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos - apie 23 mln. Eurų.</p>	<p>Susitarimai su energijos tiekėjais dėl vartotojų informavimo 2,44 TWh</p> <p>Susitarimai su energijos tiekėjais dėl galutinių vartotojų informavimo apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Pvz. konsultacijos telefonu ar įrangos skolinimas.</p>	<p>Susitarimai su įmonėmis /Įpareigojimų sistema 3 TWh</p> <p>Skatinti didžiąsias įmones diegti audituose nurodytas priemones taikant finansų inžineriją arba subsidiją.</p>

Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa

Siekiant įgyvendinti 3 % pastatų atnaujinimo tikslą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino **Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą (toliau - Programa).**

Programoje nustatyti tikslai:

1. iki 2020 metų atnaujinti 700 tūkst. kv. metrų viešųjų pastatų ploto, iš jų:
 - 1.1. **valstybei nuosavybės teise** priklausančių viešųjų pastatų (toliau – valstybės viešieji pastatai) ploto – 470 tūkst. kv. metrų (atsakinga institucija – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija);
 - 1.2. **savivaldybėms** nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų (toliau – savivaldybių viešieji pastatai) ploto – 230 tūkst. kv. metrų (atsakinga institucija – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija);
2. Iki 2020 metų sutaupyti 60 GWh metinės pirminės energijos atnaujintuose viešuosiuose pastatuose.

Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos dalyviai ir reikalavimai

Pagal Programą Energetikos ministerijai priskirtas valstybei nuosavybės priklausantis viešųjų pastatų sektorius. Programoje dalyvauja viešieji pastatai, kurių pastato energinio naudingumo klasės D, E, F ir, kuriuos valdo **biudžetinės valstybės įstaigos ir institucijos**. Pastatų sąrašas yra patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. 1-7.

Programa nustato pagrindinį reikalavimą pastatų atnaujinimui t.y. pastatas po atnaujinimo turi pasiekti ne mažesnę kaip C pastato energinio naudingumo klasę;

Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 7 straipsnis:

7 straipsnis. Susitarimai dėl energijos sutaupymo

1. Elektros ir dujų perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai, kuriuose valstybei tiesiogiai ar per jos kontroliuojamas įmones priklauso ne mažiau kaip 1/2 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų (toliau – valstybės valdomi operatoriai), per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo sudaro su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus dėl energijos sutaupymo.
2. Kitos, šio straipsnio 1 dalyje nenurodytos, energetikos įmonės taip pat gali sudaryti su Energetikos ministerija susitarimus dėl energijos sutaupymo.
3. Sutaupytos energijos kiekiai energetikos įmonėms nustatomi proporcingai pagal ankstesniais metais kiekvienos įmonės vartotojams pateiktą galutinės energijos kiekį.

Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 7 straipsnis:

4. Susitarimuose dėl energijos sutaupymo nurodoma:

- 1) energetikos įmonei privalomas sutaupyti energijos ir (arba) šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir šio kiekio sutaupymo grafikas;
- 2) ataskaitų apie sutaupytos energijos kiekius pateikimo tvarka (ataskaitos forma, pateikimo laikotarpiai);
- 3) informacija apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, užtikrinančias privalomus sutaupyti energijos kiekius;
- 4) investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones finansiniai rodikliai ir jų apskaičiavimo metodai;
- 5) susitarimo galiojimo laikotarpis ir jo pratęsimo tvarka.

Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 7 ir 8 straipsnių įgyvendinimas:

1. Įstatymo 7 ir 8 straipsnių įgyvendinimas įtrauktas į XVII Vyriausybės programos įgyvendinimo planą;
2. Už plano priemonių įgyvendinimą atsakingos Energetikos ir Finansų ministerijos;
3. Energetikos ministro įsakymu bus sudaryta darbo grupė dėl 7 straipsnio įgyvendinimo įtraukiant susijusias institucija ir įmones.
4. Energetikos ministerija ruošia susitarimų tipinius projektus, kurios apsvarstys darbo grupėje ir po to teiks viešam derinimui.

Įgyvendinant Direktyvos 8 straipsnį dėl energijos vartojimo auditų:

1. 2015-02-04 pakeistas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugpjūčio 2 d. įsakymas Nr. 1-148 „Dėl energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo;
2. 2016-11-03 patvirtintas Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymas, kurio 11 straipsnyje nustatoma prievolė atlikti energijos vartojimo auditą.
3. 2017-02-22 energetikos ministro įsakymu patvirtintas Įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, energijos vartojimo audito atlikimo ir ataskaitų teikimo priežiūros tvarkos aprašas.

Įmonės, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai:

1. dirba daugiau kaip 250 darbuotojų **arba:**
2. pagal pateiktą finansinės atskaitomybės dokumentaciją metinės pajamos viršija 40 mln. Eurų (138 mln. litų) **ir**
3. įmonės balanse nurodyto turto vertė viršija 27 mln. Eurų (93 mln. litų).

Pagal preliminarius Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktus duomenis Lietuvoje nustatytus kriterijus atitinka apie **150-200 įmonių**.

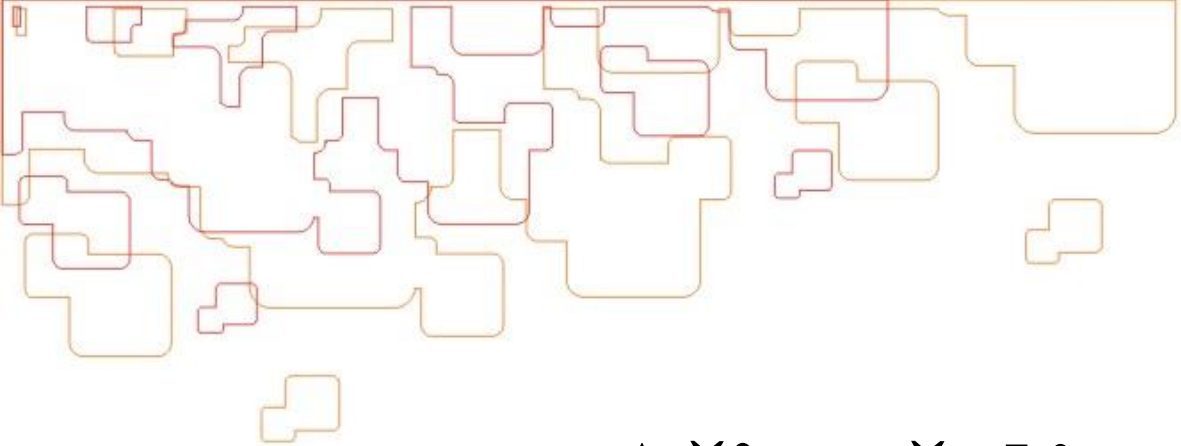

Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 2012/27/ES peržiūra

Europos Komisija siūlomi pakeitimai:

- 1) Pratęsti Direktyvoje nustatytus tikslus ir jų apskaičiavimo principus iki 2030 metų atitinkamai patikslinant Direktyvos 1, 3 ir 7 straipsnius;
- 2) Direktyvos 4 straipsnis dėl ilgalaikės pastatų atnaujinimo strategijos yra išbraukiamas ir perkeliamas į 2010/30/ES direktyvą dėl pastatų energinio naudingumo, kadangi minėta direktyva reglamentuoja pastatų atnaujinimą.
- 3) Tikslinami Direktyvos 9,10 ir 11 straipsniai, atskirai reglamentuojant apskaitos įrengimo reikalavimus karštam vandeniui, šilumai ir dujoms.

Ačiū už dėmesį.

